Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | MARȚI, 11 AUGUST 1992 | NR. 113 (17983) | PREȚUL 1 rub. | FAX: 23-35-01

MS — PAG. 2 — DOCUMENTE PRIVIND ADERAREA REPUBLICII MOLDOVA LA ORGANISMELE FINANCIARE MONDIALE

PAG. 3 — UNII ȘOFERI DE AUTOBUZE «UITĂ» CĂ LUCREAZĂ LA ÎNTREPRINDERI DE STAT

PAG. 4 — LEGILE ECOLOGIEI SÎNT OBIECTIVE, UNIVERSALE, INDEPENDENTE DE DORINȚELE NOASTRE...

ZI DE DOLIU

În memoria eroilor căzuți pentru integritatea și independența Moldovei

Mesaj de doliu al Președintelui Mircea Snegur, adresat cetățenilor Moldovei

Concetățeni,

Mă adresez țării într-o zi de cumplită și adîncă durere. Cu toate străduințele oamenilor onești pe acest pămînt pașnic n-a putut fi evitată vărsarea de sînge nevinovat. Zeci și sute de vieți tinere au fost în mod barbar curmate într-un război stupid. Mai ales a avut de suferit sprijinul și scutul Moldovei — floarea țărănimii noastre.

E mare tristețea bocetului în familiile care și-au pierdut pe cei mai dragi — copii, părinții, soții și prietenii. Astăzi întreaga Moldovă, tot ce e mai cinstit și curat în inima ei e alături de confrații noștri în clipa deznădejdii. Toată Moldova lăcrimează de atîta jale. Exprim profunde condoleanțe familiilor care și-au pierdut apropiații în acest măcel impus de forțele ostile libertății și ființei noastre.

Iertați-ne, mame și tați, copii și rude ai celor căzuți, că anume în Omul Drag a țintit glontele străinului. Exprim profundele noastre regrete Vouă, combatanți răniți în lupte, pentru că anume în țăria Voastră vitejească a nimerit schija oarbă. Adînc Vă simțim durerea și vom fi întotdeauna alături de voi, numeroase familii rămase fără adăpost.

Veșnică va fi recunoștința Moldovei pentru cei mai buni fii ai săi, care prin propriul sînge au apărat integritatea, demnitatea și neatîrnarea ei. Patria recunoscătoare își pleacă capul în fața apărătorilor ei demni.

Așa și hărăzit neamului nostru de-a lungul istoriei să-și restabilească de fiecare dată prin jertfe și sînge dreptul la destin, dreptul la pămîntul strămoșesc.

Bunelii și străbunelii noștri de pe ambele maluri dătătoare de viață ale Nistrului întotdeauna au conviețuit în bună înțelegere. E mare nedumerirea că am ajuns la satanicul masacru pentru interese străine tuturor trăitorilor de pe acest pămînt. În această zi de doliu național ne adresăm oamenilor indiși în eroare și dezorientați. Oameni, opriți-vă, înfrîngeți ura și neîncrederea din propriul suflet, să rămînem oameni de omenie pentru că nu avem mimic de împărțit pe acest pămînt. Cu toții avem doar o singură datorie — să-l păstrăm și să-l înmulțim bogățile, pentru că așa ne-a poruncit marele Ștefan — acest pămînt nu ne aparține nouă, ci urmașilor urmașilor noștri.

În această zi de profundă mahnă îndemn țara și pe fiecare cetățean al ei la pocăință, pace și smerenie. Să fim alături de familiile celor căzuți, să jurăm că păcatul omuciderii nu se va mai repeta niciodată pe pămîntul străvechii Moldove. Să fim o lacrimă, o durere, o inimă și o speranță. Să ne îndurăm de aproapele nostru, să-l îndemnăm doar la fapte creștinești.

Să ne plecăm capetele, pocăindu-ne în fața martirilor căzuți fără vină. Domnul să-i ierte și să ne ierte și pe noi. Iertați-mă, fii și fiice ai Țării Moldovei, pentru că și eu, Președintele Vostru, nu V-am putut apăra tinerețea și viața de neagra urgie.

Veșnică pomenire, Vouă, apărători ai Patriei și martiri ai Neamului

Odihnește, Doamne, inima lor caldă

Odihnește sufletele lor tinere răpuse mișelește într-un război absurd.

Luni, 10 august 1992. Zi de doliu întru comemorarea celor căzuți în acțiunile militare pentru apărarea independenței și integrității Moldovei și a victimelor conflictului armat. Catedrala din centrul Chișinăului. Sute de lumînări aprinse întru odihna veșnică a bravilor noștri bărbați căzuți la Dubăsari, Coșnița, Cocieri, Bender... Este nespus de greu să vorbești despre Durere. Despre Durere nu se vorbește. Durerea se tace. Durerea se mărturisește printr-o luminare aprinsă, prin lacrima ce cade peste creștetele copiilor rămași fără tată, peste basmaua femeii rămasă văduvă de război... Ce nenoroc a dat peste neamul nostru ca la sfîrșitul secolului XX să moară cei mai viguroși bărbați, pentru ce??? Iată întrebarea la care încă nu avem un răspuns.

Iar noi, ca oameni, să-i iertăm și să-i pomenim la fiecare început de zi nouă. La fiecare răsărit de soare să le sădim o floare pe mormînt, iar la naștere să numim un copil cu numele lor, un șat, să le înălțăm o casă gîndind la ei. Gîndind îndurerați și înlăcrimați la acești frumoși copii care au lăsat oamenilor cerul senin de-asupra noastră. Nimic mai dulce decît să mori pentru Patrie. Pentru Patrie au avut și Ei conștiința că mor. Fie țărîna de pe mormintele lor ușoară și veșnică pacea sufletelor lor!

La parastasul organizat de Înalt Prea Sfințitul Vladimir, arhiepiscop al Chișinăului, la Catedrală cu ocazia zilei de doliu întru comemorarea celor căzuți în acțiunile militare au participat și au aprins cîte o lumînare reprezentanții conducerii republicii.

(Cor. «M. S.»).

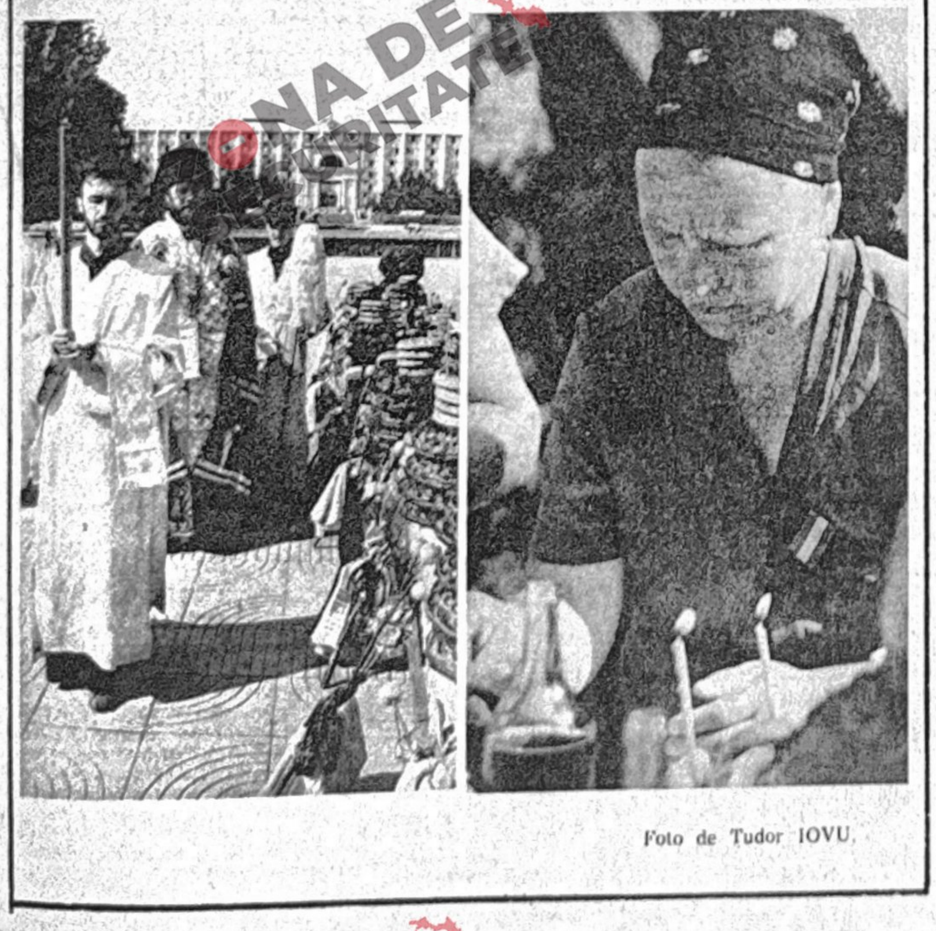

Foto de Tudor IOVU.

VIZITĂ DE LUCRU

Președintele Mircea Snegur în raionul Fălești

La 6 și 7 august Președintele Mircea Snegur a întreprins o vizită de lucru în raionul Fălești. Primul punct vizitat a fost pichetul de grăniceri din satul Călinești. Dl Snegur s-a interesat de condițiile în care își fac serviciul recruții, de modul în care sînt asigurați cu cele necesare. Dl Snegur a arătat că primăriile sînt obligate să acorde o atenție sporită activității acestor formațiuni, care au fost trecute sub jurisdicția Republicii Moldova.

În continuare, Președintele Snegur a fost oaspetele muncitorilor de la o întreprindere mică din Călinești, care produce articole de artizanat. Conducătorul acestei unități, dl Vasile Ciobanu, a remarcat că articolele fabricate în condițiile stabilirii unor contacte fructuoase cu partenerii de peste hotare ar putea constitui o sursă sigură de venituri valutare.

Președintele Mircea Snegur s-a întîlnit apoi cu pensionarii satului, cu gospodinele, cu mame care îngrijesc copiii. A avut loc un dialog privind aprovizionarea sătenilor cu mărfuri, combustibil și produse alimentare.

În discuția pe care a purtat-o cu muncitorii de la uscătoria de tutun și de la livada de mere Președintele republicii a fost informat pe larg despre modul în care se muncește în condițiile promovării reformei. Muncitorii au arătat că sînt pe deplin satisfăcuți de faptul că colhozul va fi transformat într-o societate pe acțiuni, iar fiecărei familii, în funcție de numărul membrilor ei, îi vor fi repartizați pînă la 70 ari de pămînt. Ei s-au pronunțat pentru pace, exprimîndu-și sprijinul față de semnarea, de către Mircea Snegur, a convenției dintre Moldova și Rusia. Muncitorii au pledat, de asemenea, pentru întreținerea unor contacte mai strînse cu deputații aleși în Parlamentul republicii. E vorba de deputatul Slabu, care, în opinia lor, a uitat de promisiunile făcute.

Următorul punct al vizitei Președintelui Mircea Snegur în raionul Fălești a fost cooperativa «Gospodarul». Pînă nu demult pămînturile pe care le lucrează plugarii conduși de Nicolae Chictenco erau în delăsare. Însă datorită atitudinii grijulii față de pămînt, satul Rediul de Sus a fost readus la viață: aici se construiește o grădiniță, un complex cultural și de fortificare a sănătății, tineretul nu mai abandonează satul. Însă în ultimii doi ani din cauza impozitelor mari la care a fost supusă cooperativa lucrările s-au stopat. Președintele Snegur și-a exprimat încrederea că asemenea cooperative, care livrează producție, care nu prăzitează pe seama altora, vor fi susținute pe toate căile.

Președintele Republicii Moldova a mai vizitat secția de conserve din colhozul condus de Vasile Ursachi, deputat al poporului din Republica Moldova. Aici lucrează 63 de femei, care au o pregătire specială. Numai anul trecut ele au adus gospodăriei un beneficiu de 2 milioane de ruble. Tot în această gospodărie a fost înființată o crescătorie de cai de rasă. De speciile obținute aici s-au interesat deja oameni de afaceri de peste hotare, colhozul semnînd și un contract cu o firmă italiană.

În seara aceleiași zile dl Mircea Snegur s-a întîlnit cu activul raionului Fălești.

A doua zi vizita a continuat la fabrica de zahăr, unde Președintele s-a interesat de modul în care au fost pregătite liniile tehnologice pentru prelucrarea recoltei, de prețurile de achiziție.

La spitalul raional, dl Snegur a ținut să afle cum funcționează aparatajul medical, instalat în noile blocuri, arătînd că resursele valutare acumulate la buget vor fi folosite prioritar pentru procurarea medicamentelor și a ustensilelor medicale. Următorul popas a fost făcut la gospodăria de sere a firmei agricole din orășel. Aici Președintele a fost întîmpinat de Dumitru Moțpan, deputat al poporului, care a întreprins o scurtă recapitulare a problemelor economice, estimînd că aprovizionarea populației cu fructe și legume în stare proaspătă pe întreg parcursul anului este posibilă doar în condițiile în care vor fi edificate obiective asemănătoare în majoritatea unităților agricole. În acest context s-a precizat că menținerea unor ritmuri sporite de muncă este posibilă datorită păstrării legăturilor economice cu partenerii din diferite state membre ale C.S.I., care își dau concursul la construcția gospodăriei de sere și a frigoriferului de mare capacitate. Tot aici, dl Mircea Snegur s-a întîlnit cu membrii colectivului multinațional de constructori, prilej cu care a rostit o alocuțiune, în cadrul căreia a spus că legile Republicii Moldova trebuie respectate de către toți cetățenii, indiferent de naționalitate.

În continuare Președintele republicii a vizitat uzina constructoare de mașini, unde i-au fost demonstrate articole de ultimă oră, printre care se evidențiază utilajele menite să ușureze munca viitorilor fermieri. Referindu-se la problema prețurilor în timpul unui scurt dialog cu muncitorii de aici, dl Snegur a relevat că ele trebuie să fie dictate de cerere și ofertă, arătînd că numai piața poate conduce la o majorare sau la o scădere a lor. Cu toate acestea, executivul va face tot posibilul pentru a îngheța prețurile la principalele bunuri de consum.

În încheierea vizitei sale, dl Mircea Snegur a vizitat unitatea agricolă «Zorile Moldovei», condusă de dl Mihai Popovici, deputat al poporului. În scopul stopării migrației de la sat spre oraș dl Popovici a construit și adaptat încăperi în care a instalat linii tehnologice de conserve, pentru confecții, fapt ce i-a permis să sporească numărul salariaților de la 832 pînă la 1116. De notat că în condițiile unui deficit cronic de mijloace financiare gospodăria a procedat la schimbul natural, fapt ce a permis asigurarea sătenilor cu toate cele necesare pentru intrarea în iarnă.

În majoritatea localităților vizitate oamenii s-au pronunțat pentru independența Moldovei, declarînd că sprijină eforturile de pace ale Președintelui, dar că acuză cu fermitate intențiile separatiștilor de a federaliza republica.

Serviciul de presă al Președintelui republicii.

SFATURI PRACTICE

Seceta și consecințele ei

sau Ce mai putem astăzi salva

La sfîrșitul lui iulie un grup de oameni de știință de la Academia Moldovei și A.Ș.P. «Porumbeni», în componența unei comisii guvernamentale în frunte cu vicepreședintele A.Ș.M., academicianul Mihai Lupașcu, a vizitat gospodăriile agricole din raionul Vulcănești în legătură cu seceta ce bîntuie în prezent în republica noastră. S-au mai deplasat grupuri de specialiști cu acest scop și în alte raioane sudice. La întoarcere i-am solicitat un interviu dlui Lupașcu.

— **Dle academician Lupașcu, și totuși ce prejudicii a adus seceta agriculturii noastre, inclusiv raionului Vulcănești? Ne așteaptă o iarnă flămîndă sau mai putem spera la ameliorarea situației.**

— În primul rînd, aș vrea să menționez că volumul pierderilor în raionul Vulcănești ne întristează mult. Din 17 mii hectare de porumb seceta a nimicit de acum vreo 5 mii. Cu părere de rău, situația se înrăutățește pe zi ce trece, căci așa și nu plouă. Din această cauză suferă cel mai mult plantele de categoria a doua, sau cele de a doua vegetație: porumbul, despre care deja am pomenit, legumele, într-o oarecare măsură floarea-soarelui, lucerna ș.a. Consecințele secetei se resimt și în livezi, mai ales în acele de pe povîrnișuri, unde frunzele pomilor s-au veștejit pînă în vîrful ramurilor. Chiar și salcîmul, rezistent la secetă, în prezent e cu frunzele îngălbenite. Au suferit mai puțin plantele de categoria întîia, am în vedere grîul, orzul, ovăsul, mazărea, care deja au fost recoltate.

În ceea ce privește întrebarea de vom fi sătui la iarnă sau nu prea — depinde în mare măsură de acțiunile întreprinse în prezent de gospodari la fața locului, de faptul cum vor îndeplini ei recomandările grupului guvernamental. Dar ele se axează în jurul ideii de a mai salva ceea ce se mai poate salva, de a ne pregăti conform cerințelor agrotehnicii și științei agricole pentru semănatul de toamnă și de primăvară, de a recolta la timp și fără pierderi tot ce am crescut.

— **Eu cred că la recomandările concrete, făcute pentru specialiștii și plugarii de la sate, vom mai reveni. Dar acum vă rog să elucidați totuși tema secetei. De ce sîntem atît de neputincioși în fața acestui fenomen al naturii?**

— Seceta a adus în trecut și continuă să aducă și în prezent mari prejudicii economiei naționale, generează noi probleme sociale. O analiză amplă, pe care au făcut-o cercetătorii științifici de la Academie, precum și cei de la institutele de cercetări științifice ramurale, ne-a demonstrat că din ultimii 102 ani 30 din ei au fost secetoși, adică aproape fiecare al 3-lea an. Și mai drastică e situația în raioanele sudice ale republicii. Aici 16 din ultimii 30 de ani au fost secetoși, sau fiecare al 2-lea an. Extraordinar de periculoasă e seceta care se repetă al doilea an. Astfel de cazuri au fost nu o dată în istoria plaiului nostru. Unele din ele, fiind legate și de alți factori, despre care s-a vorbit destul în presă (în prezent specialiștii de la Institutul de Istorie al Academiei pregătesc o culegere de documente «Foametea în Moldova (anii 1946—1947)», s-au soldat cu moartea a zeci de mii de concetățeni ai noștri. Deci în lupta cu seceta ar trebui să avem o strategie și o tactică, aș zice, națională, bazată pe rezultatele cercetărilor științifice în decursul a mai multor ani. Să le îmbogățim și cu experiența, investigațiile științifice ale altor țări, care de asemenea trăiesc și muncesc în condiții de secetă.

Seceta din anul curent, cu părere de rău, e o continuare a celei din anul trecut. Și în aceasta constă tragedia momentului. Să ne amintim. În 1991 au căzut precipitații atmosferice insuficiente, deci în sol s-a acumulat o cantitate mică de umiditate. În astfel de condiții a fost efectuat semănatul de toamnă. În decursul iernii de asemenea a căzut puțină zăpadă. N-a fost bogată în ploi nici primăvara curentă. Pînă și luna mai, care de obicei e favorabilă din punct de vedere al condițiilor meteo, anul acesta nu ne-a bucurat cu ploi. Situația agroclimatologică s-a agravat în luna iulie. La Șoldănești și Cladîr-Lunga, bunăoară, au căzut doar cîte 4 mm de precipitații atmosferice, Ștefan Vodă — 5, Comrat — 6, Cahul — 10 mm. Situația s-a complicat și prin aceea că seceta solului s-a îmbinat cu seceta aeriană, deoarece temperatura aerului a sporit pînă la 30—35 și chiar 40 de grade căldură, iar umiditatea lui a coborît în unele zile pînă la 25—30 de procente. În astfel de condiții procesul de fotosinteză în plante a fost paralizat completamente. În sol practic nu mai există umiditate productivă și plantele pier.

— **Pomenisem mai sus despre rezultatele diferite în condiții similare. Ne-ați putea comunica ceva concret pe marginea deplasării în raionul Vulcănești?**

— Da, desigur! În acele gospodării, unde s-au aplicat mai mult sau mai puțin recomandările științei, tehnologia cunoscută și procedeele agrotehnice necesare, influența secetei se resimte mai puțin (sovhozul «Pobeda»). Am întîlnit și astfel de gospodării unde de toate acestea s-a ținut cont mai puțin (colhozurile: «Gigant», «Moldova», «Patria», «Prut» ș.a.). Aș aminti, bunăoară, de semănatul tîrziu al porumbului după întoarcerea grîului. Doar era clar încă din toamnă că orzul și grîul au pierit din cauza secetei. În primăvară, în loc să fie cultivate aceste terenuri și imediat semănate cu

(Sfîrșit în pag. 3).